

PERSON OF THE YEAR

De Kerst en de jaarwisseling zijn voorbij. Met het langer worden van de dagen en de waan van de dag van een 24-uurs-krijgsmacht nemen de innerlijke bespiegelingen in rap tempo af.

Helaas, want hoe nu verder ...

De jaren die nog komen zijn, ondanks een Sociaal Beleids Kader, kommer en kwel voor de duizenden die alsnog 'het veld moeten ruimen'. Op het privévlak spelen zich dramaatjes en drama's af. Ik zou niet graag bewindsman zijn en nog werkbezoeken moeten brengen aan het vliegveld Valkenburg of de legerplaats Seedorf. Nog minder graag wil ik op die locaties werken, wetend dat het zwaard van Damocles permanent boven het hoofd hangt; dat Seedorf nog wel een aandeel mag leveren in diverse missies (zie SFIR), maar daarna met afbouwen dient te beginnen; dat een Orion weliswaar geen onderzeeboten meer mag bestrijden, maar wel steun mag leveren als het ministerie de toestellen al heeft verkocht.

2004 wordt een lastig jaar?

Het front verplaatst zich nauwelijks en je weet niet of er morgen nog wel plek voor je is in de herberg. Het lijkt een beetje op de literaire mix tussen 'Im Westen nichts Neues' en 'De heren worden bedankt', gemengd tussen E.M. Remarque en Anton P. de Graaff. De herberg is er nog wel, maar elk jaar, en elke maand in dat jaar, wordt er druk verbouwd, geherstructureerd, gereorganiseerd, opnieuw behangen en weer geveerd. Al is de verf nog maar net droog, het kan zomaar gebeuren dat een nieuwe, beter dekkende verf in een pilot wordt uitgetest. Verbaas je niet als van de ene op de andere dag je bureau wordt opgeheven of taken zijn overgenomen door wildvreemden.

Zijn er geen positieve zaken te melden? Time Magazine kwalificeerde Jan Soldaat – "living with and dying for a country's most fateful decisions" – immers als Person of the Year 2003, wat zonder twijfel ook mag afstralen op de Nederlandse militair, thuis en in den vreemde, in uitzendgebied of op Truppenübungsplatz. Niet voor niets wordt de reguliere Amerikaanse soldaat G.I. genoemd. Van origine zijn voedsel, kleding en munitie Government Issues, maar uiteindelijk ben je als militair evengoed overheidsbezit. Roerend goed dat van regeringswege opdrachten uitvoert. De soldaat lijkt even vervangbaar en onmisbaar als een blik rantsoen, gevechtspak

of patroon 5.56. De soldaat die de ideale schoonzoen is van een haaibaaijige schoonmama, met in zich al het goede van Bart Simpson, Ken, Superman en de Power Rangers.

Militair zijn is een manier van leven waarbij je je leven in dienst stelt voor noodlottige besluiten die soms worden genomen. Beslissingen die ertoe kunnen leiden dat je sterft.

Van kindsbeen af wilde je dit, eerst was het nog soldaatje spelen. Daarna werd het serieus: militair. En nu kan je lotsbestemming Liberia (UNMIL) zijn, Irak (SFIR), Bosnië (SFOR), Afghanistan (ISAF). Al is het reisdoel nog zo onzeker, duizenden mannen en vrouwen gaan ervoor. Dag in, dag uit. Ook al weten ze niet of er morgen nog een plekje voor ze is in die herberg.

Nog meer goed nieuws, want 2004 is ook het begin van de generale repetities voor de NATO Response Force (NRF), het visitekaartje dat bovenop andere lopende verplichtingen het leven en werk van de militair zal bepalen. Ze zullen een taakstelling markeren die langzaam kan opschuiven naar optreden in de frontlijn, met als climax vooralsnog de eerste standby-fase van het 1ste Duits-Nederlandse legerkorps vanaf januari 2005.

Optreden in de context van noodhulp zal de core-business blijven. Maar wellicht ook harder optreden. Frontlijnacties kunnen gemakkelijker tot slachtoffers leiden dan Peace Support Operations waar de Verenigde 'Big Brother' Staten het grootste gevaar al hebben ingedamd.

2003 was een jaar vol kansen en bedreigingen: de groene baret die onbedoeld concurrentie kreeg in het groene spectrum, ISAF in Afghanistan werd voor de meeste Nederlanders beëindigd en zal voor zes Apaches een nieuw begin markeren, de Luchtmobiele Brigade deed eindexamen en werd omgedoopt volgens het Air Manoeuvre-concept, en sinds vorig voorjaar beschikt de Europese Unie in naam over een eigen krijgsmacht.

Wat nou dramaatjes en drama's op het privévlak? Ze worden al weer overbluft door de waan van de dag van een 24-uurs-krijgsmacht. Bijna altijd kunnen de inwoners van die krijgsmacht leven met de meest noodlottige beslissingen die het land neemt.

Marcel van Hemert